

A VII. pártkongresszus folytatja munkáját

(Folytatás a 2. oldalról.)

A kongresszus szerda délutáni ülésén Czinege Lajos elnökölt. Encso Sztajkov, a Bolgár Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja és Max Reimann, Németország Kommunista Pártja főtájtára üdvözölte a kongresszust, majd Gábor Márton budapesti küldött, Fehér Lajos, a Politikai Bizottság tagja, Szócs Gyula, Nógrád megye küldötte, Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke vett részt a vitában. Ezután ismét két testvérpárt küldöttségének vezetője szölt a kongresszushoz: Hysni Kapo, az Albán Munkapárt Politikai Bizottságának tagja és Pak Den Aj, a Koreai Munkapárt Politikai Bizottságának

A kongresszus kedd délutáni munkája

A kongresszuson kedden délután Nemes Dezső, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja elnökölt. Bejelentette, hogy szólásra következik Tan Csen-lin, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára, az államtanács elnökhelyettese. A bejelentést a kongresszusi küldöttek nagy tapsal fogadták.

Tan Csen-lin, a Kínai

nak tagja. A szünet után Barta Elekné vette át az elnöklést. Felszólt Drenyovszki Gyuláné budapesti küldött, Gosztanyi János, a Vas megyei pártbizottság első titkára, Brutyó János, a SZOT főtájtára és Petőfi Sándor, Bács megyei küldött, Indonézia Kommunista Pártja nevében D. N. Aidit főtájtára, Nagy-Britannia Kommunista Pártja nevében John Mahon, a Politikai Bizottság tagja, a Mongol Népi Forradalmi Párt nevében L. Cend, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság másodtitkára, végül Hoang Van Hoan, a Vietnami Munkapárt Politikai Bizottságának tagja köszöntötte a kongresszust, amely ezzel befejezte szerdai munkáját.

Kommunista Párt Központi Bizottsága, a párt egész tagsága és a kínai nép nevében üdvözölte a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusát, majd elismerően nyilatkozott a magyar népek és munkásosztálynak az utóbbi években elért sikereiről, végül felolvasta a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának üdvözlő táviratát,

A kongresszusi küldöttek, hosszantartó, nagy tapsal fogadták Tan Csen-lin üdvözlő beszédét.

Ezután Simon József, a Beloiannisz-gyár pártbizottságának titkára, majd Benkei András, az MSZMP Szabolcs-Szatmár megyei bizottságának első titkára szólt fel.

Jacques Duclos, a Francia Kommunista Párt küldöttségének vezetője üdvözölte ezután a kongresszust.

A hosszantartó, lelkes tapsal fogadott beszéd után Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke felszólalásában azokról az eredményekről beszélt, amelyek a nők teljes felszabadításában elérték. Hangsúlyozta, hogy az új öt éves terv az asszonyok előtt is a fejlődés nagyszemléte perspektíváit és lehetőségeit nyitja meg.

A párt és a kormány intézkedéseiből a nők érzik, hogy mellettük állnak, küzdenek teljes felszabadításuk minél teljesebb megvalósításáért.

A felszóló ezután az emberek gondolkodásában levő maradi nézetek felszámolásáról, a nők társadalmi szerepe megítélésében megmutatkozó konzervatív nézetek leküzdéséről szölt.

meg a könyvek, mint soha még magyar nyelven. A szocialista nemzetek világnyelvében, az orosz nyelven keresztül irodalmunk az egész világon hozzáférhetővé válik.

Vörösmarty ezeltől száz évvel élt és alkotott, de ma válik világirodalmi népszerűvé azért, hogy megjelent az orosz nyelvű Vörösmarty-kiadás.

— Mindez együtt arra bízta bennünket, hogy nagyon sokat reméljünk irodalmunk jövőjétől. Az Írószövetségnek arra kell nevelnie az írókat, hogy munkájuk szolgálat. És a nép ügyét mindenképpen érdemes szolgálani. Aki tehetsége szerint becsületesen szolgálja ezt a forradalmat, a magyar népek ezt az ügyét, az még akkor sem él hiába, ha nem olyan tehetséges, ha elfelejtik majd. Lehet, hogy elfelejtik nevünket, elfelejtik írásainkat, de munkánk akkor sem volt hiabavaló, mert becsületes szolgálat volt. És egészen biztos, hogy az ilyen szolgálatban született munkák közül szűri ki majd a jövő magának a fennmaradó remekműveket is — mondta Mesterházi Lajos.

Ezután Giancarlo Pajetta, az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára szólt fel és az Olasz Kommunista Párt üdvözlését tolmácsolta a kongresszusi helyzetről beszélt.

Utána dr. Antalffy György, Szeged város küldötte szólt fel,

soraiban tényleg meglévő különbségeknek megfelelően differenciálták

és az értelmiséghez tartozókat általában és döntően végzett munkájuk alapján értékelték. Persze ez nem azt jelenti, hogy az értelmiségiek értékelésében csak a munkát kell figyelembe venni. Az értelmiség értékelésének más szempontjai is feltétlenül fontosak.

A politikai megbízhatóság szempontjának figyelmen kívül hagyása egyenesen a proletárdiktatúra gyengítéséhez vezetett,

amint ezt az 1956-os események is bizonyítják. Káros volt és csak a karrieristáknak kedvezett, a becsületes értelmiségiek pedig eltaszította az az ellenforradalom előtti gyakorlat, amikor egyesek a vélt munkát, vagy tekintélyt magasztalták fel.

Helyes és új vonása volt az elmúlt három év értelmiségi politikájának az, amikor sokkal jobban építettünk az értelmiségiek hivatászeretére, szakmai érdeklődésére. Helyesnek bizonyult az is, amikor bevonták őket az országos és helyi problémák megoldásába, amire egyébként Fock elvtárs is utalt.

Helyes volt a társadalmi ösztöndíj rendszerének bevezetése

Tisztelt Elvtársak!

Napjainkban — ahogy az irányelvek is jelzik — napirendre kerül a közoktatási reform, benne a felsőoktatás reformja is. Ugy látjuk, hogy akár az előképzés, a felvételek új rendje, a fizikai munka, a levelező oktatás jobbátétele, vagy az elosztás problémái nagy érdeklődést váltottak ki és helyes hozzáállásnak is vagyunk szemtanúi ezekben a kérdésekben.

Különösen helyesnek találjuk a reform mintegy előrevetett intézkedését, a társadalmi ösztöndíjnak a rendszerét,

amellyel kapcsolatban el kell mondani, hogy ez egyben kapcsolatot teremt a hallgató és a leendő munkaterületek között, megkönnyíti a végzők elosztását, különösen a vidéki munkahelyeknek a megfelelő betöltését.

Ezért is szélesíteni kellene a társadalmi ösztöndíj rendszerét,

kijavítva azokat a hibákat, amelyekkel egyesek kijelölésénél az elmúlt évben találkoztunk.

A reformra kétségtelenül szükségünk van, mert az fejleszteni fogja a hallgatók szakmai képzését, de egyúttal hangsúlyozni kell — és szoros összefüggésben kell hangsúlyozni — a hallgatók világnézeti és politikai nevelésének a fontosságát.

Az egyetemi nevelőmunka szerves részévé kell tennünk a diákoknak, a bennük levő nevelőmunka fejlődési fokának megfelelően, fokozatos átalakítását kollégiumokká. De tovább kell fejlesztenünk marxista tanszékeinket is, úgy, hogy az ott oktatók ismerjék meg az adott karnak a szaktárgyi anyagát is, ugyanakkor a szaktárgyak oktatását is sokkal inkább át kell hatnia a marxizmus-leninizmusnak.

Ami a káderekérdések megoldását illeti: az egyetemeken jobb tanszék létrehozása, illetve újabb alakítása segíthetne a helyzetben, de a megoldást csakis az oktatási rendszer ideológiai, helyesebben a szakmai-ideológiai képzésével érhetjük el;

akkor érhetjük el, ha az oktatók saját példájukkal és szakmai ráhatásukkal is nevelik hallgatóikat a hivatásstudatra, a szocialista haza szeretetére,

ha valóban minden rendben lesz a munkás-paraszt tudományos utánpótlás terén. Ha valóban megszűnnek az öncélú kutatások, ha valóban szervezettebben fogják ellenőrizni az egyes tudósok kutatási terveit, ha ezeket sokkal szorosabban fogják kapcsolni a való élethez, a népgazdaság feladataihoz.

Arról van szó, tisztelt elvtársak, hogy az eddigieknél alaposabb műveltségű és megfelelő általános műveltségű kommunista szakembereket kell majd adni az egyetemünknek.

Ezért kell arra törekednünk, hogy az egyetemek és az élet kapcsolatai — hogy úgy mondjam — megújuljanak, illetve elmélyüljenek,

a tananyag korszerűbbé váljék, a szellemi és fizikai termelőmunka, az oktatás és a termelés szoros kapcsolatba kerüljenek és nem utolsósorban a társadalom, kiváltképp pedig a munkásosztály közvetlenül, az eddiginél nagyobb mértékben vegyen részt az ifjúságnak kommunista emberre nevelésében. Hisszük, hogy a kongresszus ehhez a munkához is hatalmas segítséget nyújt. (Nagy taps.)

Ezután Ali Jata, a Marokkói Kommunista Párt főtájtára üdvözölte a kongresszust.

Klaukó Mátyás, a Békés megyei pártbizottság első titkára és Cseterki Lajos, a Fejér megyei pártbizottság első titkára szólt fel ezután. A továbbiakban Kaszapovics András, a Központi Bizottság póttagja, Kosuth-díjas tsz-elnök szólt fel.

Irodalmi életünk kérdései

Ezután Lombos Ferenc, az MSZMP Győr megyei pártbizottságának első titkára szólt fel, majd Mesterházi Lajos író, budapesti küldött, irodalmi életünkről szólva, hangsúlyozta, hogy az írói alkotómunkát nem lehet különválasztani az egész közvéleményünkben végbement változástól.

— 1956-ban a könyvhétnek ötmillió forintos forgalma volt — mondotta —, 1959-ben 14 millió forintos forgalommal zártuk a könyvhétet. A könyvforgalom statisztikája nem egyszerűen a mennyiségi növekedést mutatja, hanem egyben jelzi a közhangulatot és a megváltozott irodalmi erőviszonyokat is.

— Az irodalmi erőviszonyokra világít rá az is, hogyan indulnak ma a fiatal írók. Igen jelentős dolog, hogy az utóbbi három évben induló fiatal költők és prózairók szocialista művészként indulnak el pályájukon.

Állásfoglalásuk, tájékoztatójuk, első lépéseik mutatják, melyik az az erő, amely ma vonzza a fiatalokat.

— Távol álljon tőlem, hogy mindezt kizárólag az írók érdemének tudjam be. Ez, elvtársak, a XX. kongresszus, a XXI. kongresszus érdeme, a mi pártunk jó politikájának, népfreontos politikájának, a marxista-leninista elméleti munkának és gyakorlati tevékenységének érdeme. A nemzetközi kommunista mozgalom sikereinek következménye ez a változás.

Mesterházi Lajos ezután irodalmi életünk gyengéit elemezte. Beszélt az esztétikai-kritikai munka hibáiról: Ugyancsak irodalmi életünk gyengéit említette az írók tartózkodását a zsurnalisztikától, a publicisztikától, a riporttól, majd így folytatta:

— Sok írónkban van bizonyos tartózkodás a politikai fős témáktól,

szívesebben foglalkoznak társadalmi átalakulásunk bizonyos mellékjelenségeivel, mint a fő kérdésekkel.

— Még sok író topog mellékvágyonokon. Ezekről a kérdésekről nekünk az Írószövetségben sok vitát kell folytatnunk.

— Száz év múlva reánk, a mi korunkra úgy fognak emlékezni, hogy 1949—1965-ig a magyarországi szocialista proletárforradalom korszaka zajlott le. Száz év

múlva irigyelni fognak bennünket, amiért ebben a korszakban elhetünk, ahogy gyermekkorunkban mi is irigyeltük a »48-asokat«.

S mindig akkor volt a legnagyobb irodalmunk, amikor nagy történelmi korszakot éltünk. Azt hiszem, hogy so-

ha ilyen perspektívája nem volt irodalmunknak, mint ma. Nagy forradalmi korszakban élünk, nagy mondánivalóval tudjuk folytatni előre az utat. Olyan közönségünk volt, amilyen ezeltől sohasem lehetett. Olyan példányszámokban jelennek

A dolgozó nép győzelme — a szocializmus — az értelmiségnek is érdeke

Tisztelt pártkongresszus! kedves elvtársak!

A Központi Bizottság Kádár elvtárs által előterjesztett beszámolójával kapcsolatban először is arról szeretnék beszélni, hogy értelmiségünkben az elmúlt három esztendőben milyen mértékű és mélységű változással találkoztunk. Mindezekelőtt meg kell állapítanunk, hogy amikor a pártvezette kormány határozott intézkedéseinek eredményeként a gazdasági és politikai helyzet javulásával minden téren jelentős konszolidáció következett be, ez természetesen az értelmiségre is kihatott. Még azok is, akik bizalmatlanul tekintettek három évvel ezelőtt a kormány tevékenységére, ma már látják, hogy

a szilárd, határozott, ingadozásmentes párt- és államvezetés mellett jó úton haladunk.

Az elmúlt három év világosan bizonyítja, hogy a magyar értelmiség túlnyomó többségében hódítottak azok a céltűzések, amelyeket az eddigiek során a párt és a kormány megvalósított. Mindezekelőtt a magyar értelmiség ezt azzal bizonyította be, hogy a termelés, a munka frontján állt népi állammunka mellé. Akár a nagyipar szocialista fejlesztésére gondolunk, akár a mezőgazdaság átszervezésének problémáit vetjük fel, egyik sem képzelhető el értelmiségi szakember nélkül. Mindjárt tegyük hozzá, hogy segítettek is műszaki és mezőgazdasági szakembereink az eddig elért eredményekben. De a termelés irányításának a megjavítása, a tervezés magasabb színvonalra való emelése, vagy éppen a hazai nyersanyagforrások teljes egészében való feltárása és hasznosítása terén is sok-sok értelmiségi munkájának lehetünk szemtanúi.

A párt és az állami vezetés — kijavítva a régi hibákat — az értelmiségi politikában olyan módszereket dolgozott ki és valósított meg az elmúlt években, melyek alkalmassak voltak az a jövőben is alkalmasak lesznek arra, hogy a nép és az értelmiség egygyéforrjon. Helyes volt az értelmiség megnyerése érdekében folytatott politikában az a szemlélet, mely az értelmiség megnyerését semmiképpen sem tekintette öncélnak, hanem a szocializmus érdekeinek előmozdítására irányuló lépéseknek. Helyesnek bizonyult az is, hogy pártszervezetünk a múlttal szemben levonták azt a következtetést is, mi szerint

nincs semmi szükség az értelmiséggel szembeni elvtelen udvarlásra és megnyerésük érdekében nem engedtek alapvető nézeteinkből, amelyek mindvégig világosak voltak, nevezetesen az, hogy

a dolgozó nép győzelme — a szocializmus — az értelmiségnek is érdeke.

Az értelmiség tevékenységének értékelése

Világossá vált ez annál is inkább, mert az egész nép életszínvonalának emelésével az értelmiség jölele is emelkedett az elmúlt években, munkájának tág teret biztosítottak, eredményeit elismerték. Nyilvánvalóvá vált az elmúlt évek során az is, hogy az értelmiség zömének megnyeréséhez csakis a munkás- és dolgozó paraszt-tömegek támogatásának elnyerésén keresztül vezet az

út. Ugy látjuk, hogy az elért sikerekben nagy része volt annak, hogy az értelmiséggel kapcsolatos pártmunkában sikerült végeredményben elkerülni mindenfajta általánosítást, sommás kezelést, szembe lehetett fordulni azokkal a nézetekkel, amelyek általában vetették fel egyes értelmiségi rétegek hibáit, bűneit.

Helyesnek bizonyult, hogy az értelmiséget és a velük kapcsolatos magatartást a

konkrét tanszék létrehozása, illetve újabb alakítása segíthetne a helyzetben, de a megoldást csakis az oktatási rendszer ideológiai, helyesebben a szakmai-ideológiai képzésével érhetjük el;

Mindezek az értelmiség többségének politikai gondolkodásában is pozitív változást eredményeztek. Az ország eredményei láttán a még nem marxista, de a humanum alapján álló, a szovjet tudomány ragyogó eredményeit felismerő pártönkivüli értelmiség gondolkodása is megváltozott. Abban, hogy ezek még nem jutottak el a marxizmusig, kétségtelenül része van többek között az újító való félelem, egyes nacionalista, vagy komopolita nézetek, kapcsolatok, tradíciók mellett annak is, hogy nálunk a marxizmus igazsága a revizionizmus és a szektarianizmus miatt nehezen tört utat magának. Maga a kongresszusi beszámoló is amellett bizonyít, hogy most egyértelmű, következetes, elhajlástól mentes a párt politikája, ami nagy jelentőségű többek között abból a szempontból is, hogy

lehetőséget nyújt nekünk arra, hogy ezeket a becsületes értelmiségiek elvezessük egészen a marxizmus elfogadásáig.

Harc és idő kérdése ez. És ebben a munkában nagy feladat vár a felsőoktatási intézményekre is.

Helyes volt a társadalmi ösztöndíj rendszerének bevezetése

Tisztelt Elvtársak!

Napjainkban — ahogy az irányelvek is jelzik — napirendre kerül a közoktatási reform, benne a felsőoktatás reformja is. Ugy látjuk, hogy akár az előképzés, a felvételek új rendje, a fizikai munka, a levelező oktatás jobbátétele, vagy az elosztás problémái nagy érdeklődést váltottak ki és helyes hozzáállásnak is vagyunk szemtanúi ezekben a kérdésekben.

Különösen helyesnek találjuk a reform mintegy előrevetett intézkedését, a társadalmi ösztöndíjnak a rendszerét,

amellyel kapcsolatban el kell mondani, hogy ez egyben kapcsolatot teremt a hallgató és a leendő munkaterületek között, megkönnyíti a végzők elosztását, különösen a vidéki munkahelyeknek a megfelelő betöltését.

Ezért is szélesíteni kellene a társadalmi ösztöndíj rendszerét,

kijavítva azokat a hibákat, amelyekkel egyesek kijelölésénél az elmúlt évben találkoztunk.

A reformra kétségtelenül szükségünk van, mert az fejleszteni fogja a hallgatók szakmai képzését, de egyúttal hangsúlyozni kell — és szoros összefüggésben kell hangsúlyozni — a hallgatók világnézeti és politikai nevelésének a fontosságát.

Az egyetemi nevelőmunka szerves részévé kell tennünk a diákoknak, a bennük levő nevelőmunka fejlődési fokának megfelelően, fokozatos átalakítását kollégiumokká. De tovább kell fejlesztenünk marxista tanszékeinket is, úgy, hogy az ott oktatók ismerjék meg az adott karnak a szaktárgyi anyagát is, ugyanakkor a szaktárgyak oktatását is sokkal inkább át kell hatnia a marxizmus-leninizmusnak.

Ami a káderekérdések megoldását illeti: az egyetemeken jobb tanszék létrehozása, illetve újabb alakítása segíthetne a helyzetben, de a megoldást csakis az oktatási rendszer ideológiai, helyesebben a szakmai-ideológiai képzésével érhetjük el;

akkor érhetjük el, ha az oktatók saját példájukkal és szakmai ráhatásukkal is nevelik hallgatóikat a hivatásstudatra, a szocialista haza szeretetére,

ha valóban minden rendben lesz a munkás-paraszt tudományos utánpótlás terén. Ha valóban megszűnnek az öncélú kutatások, ha valóban szervezettebben fogják ellenőrizni az egyes tudósok kutatási terveit, ha ezeket sokkal szorosabban fogják kapcsolni a való élethez, a népgazdaság feladataihoz.

Arról van szó, tisztelt elvtársak, hogy az eddigieknél alaposabb műveltségű és megfelelő általános műveltségű kommunista szakembereket kell majd adni az egyetemünknek.

Ezért kell arra törekednünk, hogy az egyetemek és az élet kapcsolatai — hogy úgy mondjam — megújuljanak, illetve elmélyüljenek,

a tananyag korszerűbbé váljék, a szellemi és fizikai termelőmunka, az oktatás és a termelés szoros kapcsolatba kerüljenek és nem utolsósorban a társadalom, kiváltképp pedig a munkásosztály közvetlenül, az eddiginél nagyobb mértékben vegyen részt az ifjúságnak kommunista emberre nevelésében. Hisszük, hogy a kongresszus ehhez a munkához is hatalmas segítséget nyújt. (Nagy taps.)

Ezután Ali Jata, a Marokkói Kommunista Párt főtájtára üdvözölte a kongresszust.

Klaukó Mátyás, a Békés megyei pártbizottság első titkára és Cseterki Lajos, a Fejér megyei pártbizottság első titkára szólt fel ezután. A továbbiakban Kaszapovics András, a Központi Bizottság póttagja, Kosuth-díjas tsz-elnök szólt fel.

(Folytatás a 4. oldalon.)